

آثار قراردادهای الکترونیکی در حقوق ایران

تألیف

سید حمید ارشادی

محمد کریمحاجی

انتشارات هزار رنگ

۱۳۹۶

سرشناسه	: کریمخانی، محمد، ۱۳۴۵ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: آثار قراردادهای الکترونیکی در حقوق ایران / تألیف محمد کریمخانی، سیدحمید ارشادی.
مشخصات نشر	: تهران : هزار رنگ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ص: ۵/۲۱×۵/۱۴؛ س.م.
شابک	: ۹۱-۹۱-۷۹۱۸-۶۰۰-۹۷۸-۱۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: قراردادهای الکترونیکی -- ایران
موضوع	: Electronic contracts -- Iran
موضوع	: بازرگانی الکترونیکی -- ایران -- جنبه های حقوقی
موضوع	: Electronic commerce -- Iran -- Legal aspects
شناسه افزودن	: ارشادی، سیدحمید، ۱۳۴۴ -
رده بندی گره	: ۱۳۹۶ ۴۳۲۲/۷/۸۶ KMH
رده بندی دیویی	: ۸۵ ۵۵۰۲۰ ۳۴۶/۵۵۰۲۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۶۶۳

آثار قراردادی الکترونیکی در حقوق ایران

تألیف: محمد تریمخانی و سیدحمید ارشادی

ناشر: انتشارات هزار رنگ

ناظر فنی: حسین میری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

شابک: ۹۱-۹۱-۷۹۱۸-۶۰۰-۹۷۸

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول : کلیات	۱۳
مبحث اول- تعریف سند و انواع آن	۱۵
مبحث دوم- مفهوم اسناد تجاری الکترونیکی	۱۶
مبحث سوم- م- ا- ۱- اسناد تجاری الکترونیکی	۱۶
گفتار اول - سند محرر تجاری الکترونیکی	۱۷
گفتار دوم - سند ارسالی الکترونیکی	۱۷
مبحث چهارم - مفهوم امضای الکترونیکی	۲۰
گفتار اول- امضای دیجیتالی یا امضاء الکترونیکی ؟	۲۱
مبحث پنجم - ارسال الکترونیکی اوراق تجاری و اشکال سند تجاری الکترونیک ..	۲۳
مبحث ششم- مزایا و معایب استفاده از اسناد تجاری الکترونیکی و انتقال الکترونیکی آنها	۲۴
مبحث هفتم- منظور از قانون حاکم	۲۵
مبحث هشتم- مفهوم قرارداد الکترونیکی	۲۶
مبحث نهم- مفهوم ایجاب در حقوق مدنی	۲۶
مبحث دهم- مفهوم قبول در حقوق مدنی	۲۹
مبحث یازدهم- ایجاب الکترونیکی	۳۱
مبحث دوازدهم- مفهوم قبول در قراردادهای الکترونیکی	۳۳

- ۳۵..... مبمٹ سیزدهم- تاریخچه تجارت الکترونیک
- ۳۶..... مبمٹ چهاردهم- تعریف تجارت الکترونیک
- ۳۷..... مبمٹ پانزدهم- مفهوم فیاز
- ۳۹..... اصل دوم : شرایط قراردادهای الکترونیک
- ۴۱..... مبمٹ اول - ویژگی قراردادهای الکترونیک
- ۴۱..... گفتار دوم- ال اقی بودن قرارداد الکترونیک
- ۴۱..... گفتار سوم- مضمون فیزیکی طرفین در قرارداد الکترونیک (از راه دور)
- ۴۲..... گفتار سوم- اصل رضای بودن قرارداد الکترونیک
- ۴۳..... گفتار چهارم- جنبه بین الملل قراردادهای الکترونیک
- گفتار پنجم- ضرورت اسعاده از نام ازاها و سفت افرارهای الکترونیک در
- ۴۴..... انصقاد قرارداد
- ۴۵..... گفتار ششم- صفت تجاری قراردادهای الکترونیک و لزوم ممایت مصرف کننده
- ۴۵..... گفتار هفتم- از لحاظ ایفای تعهدات ناشی از قرارداد الکترونیک
- ۴۶..... مبمٹ دوم- اعلام اراده در قراردادهای الکترونیک
- ۴۶..... گفتار اول- اعتبار داده پیامها در ایجاد ماهیت مقوق
- ۵۲..... گفتار دوم- زمان و مکان تشکیل قرارداد الکترونیک
- ۵۴..... مبمٹ سوم- اشتباه و خطا در قراردادهای الکترونیک
- ۵۵..... گفتار اول- اشتباه در قرارداد الکترونیک
- ۵۶..... گفتار دوم- خطا در قرارداد الکترونیک

۵۸	گفتار سوم- شرایط صحت معامله
۶۱	فصل سوم : امکان قراردادهای الکترونیکی
۶۳	مبحث اول- تشکیل قراردادهای الکترونیکی
۶۳	گفتار اول- تشکیل قرارداد بوسیله ی رایانه باید دارای شرایط زیر باشد
۶۴	گفتار دوم- زمان و مکان تشکیل قراردادهای الکترونیکی
۶۵	بند اول- محررات اعلی ایران
۶۶	مبحث دوم- فایده تخلف از مقر ضمیمه
۶۶	گفتار اول- مبانی فایده
۶۷	بند اول- انواع فایده
۶۸	گفتار دوم- فایدهات در قراردادهای الکترونیکی
۶۹	گفتار سوم- فایده مجلس در قراردادهای الکترونیکی
۶۹	بند اول (از دیدگاه فقه)
۶۹	بند دوم (از دیدگاه حقوق)
۷۰	گفتار سوم- قراردادهای اینترنتی فوری و آنی
۷۱	گفتار چهارم- قراردادهای اینترنتی غیرفوری و همراه با تأخیر
۷۱	گفتار پنجم- مه زمانی فایده مجلس شروع می شود؟
۷۲	گفتار ششم- فایده رویت و تخلف وصف در قراردادهای الکترونیکی
۷۳	گفتار هفتم- فایده تخلف شرط در قراردادهای الکترونیکی
۷۴	گفتار هشتم- فایده تدلیس در قراردادهای الکترونیکی

- بنداول- فیار شرط در قراردادهای الکترونیکی..... ۷۴
- ماده ۳۰ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- ماده ۴۰ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- ماده ۳۷ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- ماده ۵۰ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- ماده ۸۰ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- ماده ۸۱ قانون تجارت الکترونیک..... ۷۵
- مبحث چهارم- امضای الکترونیک..... ۷۵
- مبحث پنجم- ارزش اثباتی امضای الکترونیک..... ۸۱
- مبحث پنجم- فرض امضای الکترونیکی سایر دلایل..... ۸۵
- فصل چهارم : آثار قراردادهای الکترونیکی..... ۸۹
- مبحث اول- انطباق قراردادهای الکترونیک..... ۹۱
- گفتار اول- اقاله..... ۹۱
- گفتار دوم- انطباق ارادی..... ۹۱
- مبحث دوم- قانون ماکم و دادگاه صالح در تجارت الکترونیکی..... ۹۲
- گفتار اول- قانون ماکم در تجارت الکترونیکی..... ۹۲
- گفتار دوم- قانون ماکم در قراردادهای الکترونیکی..... ۹۳
- بند اول- اهمیت تعیین قانون ماکم..... ۹۴
- بند دوم- معیارهای تعیین قانون ماکم..... ۹۴
- گفتار سوم- قانون ماکم در مسئولیت مدنی..... ۹۸

بند اول- قاعده مبنا در مسئولیت غیر قراردادی	۹۸
بند دوم- آزادی انتساب قانون ماکم بر تصدات غیر قراردادی	۱۰۰
بند سوم- مصادیق مسئولیت مدنی برای تعیین قانون ماکم	۱۰۱
فصل پنجم : قواعد ماکم بر قراردادهای الکترونیکی	۱۰۹
الف) اهمیت و سرعت رشد تجارت الکترونیکی	۱۱۲
ب) انواع آداب الکترونیکی	۱۱۴
ج) منابع مقدماتی تجارت الکترونیکی	۱۱۵
د) قواعد سازمانهای بین المللی و منطقه‌ای	۱۱۶
فهرست منابع	۱۲۳
الف- کتب	۱۲۵
ب- پایان نامه ها	۱۲۷
ج- منابع اینترنتی	۱۲۷

مقدمه

برای دسترسی آسان و سریع و مطمئن به اطلاعات تجاری و فرصت‌های سرمایه‌گذاری و انجام معاملات بازرگانی در حداقل زمان و هزینه ممکن و رسیدن به رشد و توسعه اقتصادی پایدار و داشتن سهم بیشتر در تجارت جهانی، مجهز شدن به فن‌آوری‌ها و ابزار و امکانات و زیر ساخت‌های اساسی برای بهره‌گیری از شیوه‌های نوین تجارت، امری ضروری است. تجارت الکترونیک و مبادله الکترونیکی داده‌ها از جمله شیوه‌هایی است که تحقق آن تحولی عظیم در ساختار اقتصادی کشور ایجاد خواهد کرد شرکت‌ها و سازمان‌ها همواره نسبت به تحولات محیط بیرون مناسب بوده و بهترین گزینه‌ها را در بهترین زمان برای دستیابی به منفعت و موقعیت بهتر در رقابت انتخاب می‌نمایند که باعث ایجاد فاصله بزرگی با سایر سازمان‌هایی خواهد شد که نسبت مناسبی از تحولات محیطی به‌خصوص فناوری‌ها ندارند. برخورداری بنگاه‌های اقتصادی از فن‌آوری اطلاعات و ورود به عرصه تجارت الکترونیکی در دهه اخیر نه به‌عنوان یک کیفیت و در سردرگمی بلکه یک رویکرد پایه‌ای تلقی شده و در عرصه رقابت هوشمندانه موجود در تمامی عرصه‌های خدماتی و تولیدی یک ضرورت برای بقا و تداوم حضور در صنعت می‌باشد. چنانچه مهمترین پیامد جهانی‌شدن اقتصاد کشورها رشد تجارت الکترونیک است که عناصر آن بازار الکترونیک، تبادل الکترونیک داده و تجارت اینترنتی هستند که مبین ارتباط تنگاتنگ بین فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات با فرایندهای بازار و مدیریت است. بنابراین، برای باقی ماندن مدیران در عرصه رقابت‌های اقتصادی باید ابزارهای مختلف اطلاعاتی و ارتباطی با دیدی روشن و جامع نیازهای سازمان تأمین و راه‌اندازی شوند. درنهایت آنچه در راستای تجارت الکترونیک برای مدیران دارای اهمیت است بسترسازی مطلوب برای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ساختار سازمانی توأم با شناخت کافی و نگرش مثبت مدیران به ضرورت‌های حضور این بدنه در روند فعالیت‌های سازمان است. تجارت بین‌المللی در حال تحولی شگرف و عمیق است و کشورهایی که به تکنولوژی تجارت الکترونیکی و مبادله الکترونیکی داده‌ها نائل نشوند از محیط تجارت جهانی حذف و منزوی خواهند شد.